

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2011-05-20
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
1791-11 E
Enhet 2:1

KONKURRENSVERKET	
2011-05-23	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SÖKANDE

Preem AB, 556072-6977
112 80 Stockholm

Ombud:

Advokaten Johan Kennemyr
Box 1065
101 39 Stockholm

MOTPART

Västra Götalandsregionen
462 80 Vänersborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 84267

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	031 - 711 78 59	måndag - fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Västra Götalandsregionen (VGR) genomför en upphandling av drivmedel till regionens fordon. Upphandlingen genomförs med öppet förfarande. Sista anbudsdag var den 10 januari 2011. Av tilldelningsbeslut den 9 februari 2011 framgår att tre leverantörer inkommit med anbud i upphandlingen. Det framgår vidare att Västra Götalandsregionen beslutat dels att anta de anbud som lämnats av OKQ8 AB och Svenska Statoil AB, dels att utesluta det anbud som lämnats av Preem AB.

Preem AB (Preem) ansöker om överprövning.

YRKANDEN M. M. Preem - yrkanden och grunder

Preem yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts. I andra hand yrkas att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om. Preem anför i huvudsak nedanstående till stöd för sin talan.

Preems anbud har uteslutits från utvärderingen eftersom VGR funnit att Preem inte uppfyllt kvalificeringskravet om att ha 25 stycken stationer med drivmedlet E85 (etanol). Preem har stationer med E85 i 21 av de 49 kommunerna, men har sammanlagt mer än 25 stationer inom VGR med samtliga tre efterfrågade bränslen, d.v.s. E85, bensin och diesel. Preem har också i sitt anbud angett att skallkravet uppfylls. Kvalificeringskravet avseende stationer med E85 är i strid med proportionalitetsprincipen och likabehandlingsprincipen. Upphandlingen är därför felaktig och har genomförts i strid med LOU och unionsrätten.

Bedömningen av om proportionalitetsprincipen åsidosatts ska genomföras som en strukturerad avvägning mellan motstående intressen som ska ske i tre steg. För det första ska en bedömning göras av om skallkravet utgör en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. Syftet det aktuella skallkravet har är att garantera en hög tillgänglighet avseende de tre efterfrågade bränslesorterna i hela regionen. Skallkravet utgör dock inte en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det efterfrågade syftet. Kravet är uppställt på sådant sätt att en leverantör måste ha stationer med E85 i 25 av regionens 49 kommuner. Detta krav är mekaniskt på så sätt att det inte spelar någon roll i vilka 25 kommuner stationerna finns. Då detta kan innebära att samtliga 25 stationer kan vara placerade inom ett till ytan begränsat område säkerställer alltså skallkravet inte i sig en hög tillgänglighet i hela regionen. Det är således fullt möjligt för en leverantör att erbjuda en väsentligt högre grad av tillgänglighet via stationer som erbjuder E85 i ett mindre antal kommuner än just 25 stycken, men med större geografisk spridning.

För det andra ska en bedömning göras av om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. Ett givet sätt att uppnå syftet är att dela upp upphandlingen i ett antal mindre delar baserat på en geografisk indelning av regionen där leverantörerna kan lämna anbud på samtliga delar, några delar eller endast en del. En sådan uppdelning skulle utgöra en betydligt mindre ingripande åtgärd än nuvarande krav. Den skulle med väsentligt större grad av säkerhet garantera en geografisk spridning, och därmed högre tillgänglighet av E85-stationer runt om i hela regionen. Den skulle dessutom främja konkurrensen, istället för att som nu är fallet i onödan begränsa den. Att en uppdelning av upphandlingen i mindre delar eventuellt skulle kunna leda till mer administration för VGR är inte en omständighet som kan läka det faktum att skallkravet strider mot proportionalitetsprincipen. VGR har i upphandlingen räknat med och förmedlat att man i administrationshänse-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

ende hade förmåga, kapacitet och budget att klara av ett antagande av åtminstone tre leverantörer. Vidare är syftet med skallkravet inte att garantera full avtalstrohet mot en viss utvald leverantör. Ett ytterligare alternativ som är mindre ingripande, men som ändå uppfyller syftet, är att ställa upp ett krav på att E85-stationer ska finnas tillgängliga inom en viss angiven radie beräknat från ett antal olika utgångspunkter/orter. Skallkravet skulle således kopplas till angivna körsträckor eller resvägar, t.ex. genom att kräva att leverantörerna skulle ha ett antal stationer utmed, eller i anslutning till/inom en viss radie av, dessa körsträckor. Detta hade dessutom utgjort en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå hög tillgänglighet. Det uppställda skallkravet är således inte nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet då det finns mindre ingripande alternativ att tillgå. Vidare är VGR:s krav på att E85-stationerna ska finnas på plats vid tidpunkten för anbudets ingivande inte i sig nödvändigt för att uppfylla det uppgivna efterfrågade syftet och hög tillgänglighet. Det kunde ha givits möjlighet för leverantörerna att uppfylla detta krav vid en senare tidpunkt. Ingenting tyder på att VGR prövat något mindre ingripande alternativ för att uppnå det eftersträvade syftet.

För det tredje ska bedömas om den negativa effekt som åtgärden får på det intresse eller den rättighet som åtgärden inskränker är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet. Den negativa effekten av skallkravet är att det stänger ute leverantörer som kan erbjuda en hög tillgänglighet i hela regionen genom sina stationer trots att de inte har stationer i just 25 kommuner. Kravet innebär i praktiken att endast två leverantörer på marknaden kan kvalificera sig i upphandlingen. VGR har således valt att formulera det aktuella skallkravet på ett sådant sätt att den negativa effekten, d.v.s. den faktiska begränsningen av konkurrensen i upphandlingen, är oproportionerlig i jämförelse med det eftersträvade syftet. Skallkravet är på grund av vad som anförts oförenligt med unionsrätten och LOU.

I sin nuvarande utförning innebär det dessutom ett uppenbart särbehandlande gynnande av de två antagna leverantörerna på andra potentiella anbudsgivares bekostnad. De i upphandlingen givna förutsättningarna för att konkurrera om uppdraget var således redan från början avsevärt mer gynnsamma, och i det närmaste skräddarsydda, för just OKQ8 och Statoil. Kravet är således även oförenligt med likabehandlingsprincipen.

Till följd av de felaktigheter som upphandlingen är behäftad med lider Preem sådan skada som avses i LOU, eftersom Preem för det fall det oproportionerliga kravet inte hade tillämpats skulle ha fått sitt anbud utvärderat.

Västra Götalandsregionen – inställning och grunder

VGR anser att ansökan om överprövning ska lämnas utan bifall och anför i huvudsak följande. VGR bedriver verksamhet i regionens samtliga kommuner och har därför ett stort täckningsområde. Det är viktigt att anställda inom VGR har möjlighet att tanka i närheten av arbetsplats och verksamhet. VGR har omkring 1 300 bilar, varav de flesta körs i regionen av exempelvis budservice, blodleverans och distriktsläkare. Eftersom regionens anställda kör över hela regionen är det inte ett orimligt skallkrav att kräva en hög täckning över hela regionen. Det är således inte funktionellt att en anbudsgivare exempelvis har tio stationer i en kommun, men ändå inte lever upp till kravet om stationer i 25 av regionens 49 kommuner. Det ifrågasatta skallkravet är också uppställt efter anställda inom VGR:s resvanor och efter vilka körsträckor som vanligtvis trafikeras. Vidare gör VGR:s miljöpolicy gällande att alla bilar ska vara hybridbil eller kunna tankas med förnyelsebart bränsle. Det är därför av största vikt att de tre drivmedlen bensin, diesel och E85 finns tillgängligt i 25 av regionens kommuner, eftersom det måste finnas täckning ute i regionen för att leva upp till ställda miljökrav.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

Det uppställda skallkravet har inte begränsat konkurrensen eller stridit mot proportionalitetsprincipen. Vid framtagandet av skallkravet har hänsyn tagits till upphandlingens art och värde. Det viktigaste är att det finns en hög täckning av samtliga tre angivna bränslen inom regionen. En annan viktig faktor vid framtagandet av skallkravet har varit att det ska vara enkelt att använda sig av den leverantör som upphandlas. Detta krav bidrar starkt till att täcka behovet hos verksamheten och skapar även förutsättning för god avtalstrohet, vilket för användarnas skull är ett uppsatt mål inom VGR.

Syftet med skallkravet är således att säkra en hög tillgänglighet i regionen av de tre bränslesorterna E85, bensin och diesel. Det är ett synnerligen effektivt, ändamålsenligt och lättbegripligt krav. I sin befintliga utformning säkerställer skallkravet den eftersträvade tillgängligheten och täckningen. Att kräva täckning utmed vissa specifikt angivna körsträckor skulle direkt motverka kravet på hög täckning i hela regionen. Det skulle vidare ha medfört en bristande avtalstrohet gentemot upphandlad leverantör då det försvårat för resenärer att nå stationer.

När upphandlingen inleddes var det önskade resultatet att VGR skulle kunna upphandla tre leverantörer som kunde leverera drivmedel enligt skallkravet. Om tre leverantörer inte uppfyllde skallkravet skulle avtal slutas med två leverantörer. Detta för att minska administrativa åtgärder till följd av val av flera leverantörer, exempelvis hantering av tankkort. Att dela upp upphandlingen i mindre delar är inte aktuellt då det skulle medföra ökade administrativa kostnader för VGR och således inte utgör ett ekonomiskt lönsamt alternativ. En uppdelning av upphandlingen i mindre delar skulle vidare leda till merarbete för regionens anställda också med hänsyn till den geografiska spridningen av regionens verksamheter. Det administrativa arbetet ska heller inte försvåra för regionens anställda i det dagliga arbetet eller vid användandet av VGR:s fordon.

Skallkravet strider inte heller mot likabehandlingsprincipen och gynnar inte enbart de två antagna leverantörerna. VGR har innan upphandlingsförfarandet inleddes inte haft anledning att ta reda på vilka leverantörer som skulle kunna tänkas kvalificera sig i upphandlingen med hänsyn till ställda skallkrav. Skallkravet om den höga täckningen baseras istället på att VGR har verksamhet i hela regionen och att det för användarna ska vara lätt att nå en station med för fordonet avsett bränsle. Vidare har alla leverantörer getts samma förutsättningar och information, varför förfarandet vid upphandlingen inte strider mot likabehandlingsprincipen.

VGR har med ställda skallkrav vunnit hög tillgänglighet i hela regionen gällande drivmedel. Fördelningen av stationer hos de vinnande anbudslämnarna från norr till söder fyller det syfte VGR strävat efter genom upphandlingen, nämligen en hög stationstäckning i minst hälften av regionens kommuner. Vidare ville VGR använda sig av maximalt tre leverantörer för att undgå en ökad administration.

För det fall förfrågningsunderlaget inte är optimalt utformat är det i vart fall inte fråga om brister av den art eller omfattning som gör att kraven som uppställs i LOU eller som följer av de gemenskapsrättsliga principerna har åsidosatts. Preem har således inte visat att VGR brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU.

DOMSKÅL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upp-

handlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Vad gäller *likabehandling* anges i förarbetena till LOU (prop. 2006/07:128 s. 132) följande. Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska ges så lika förutsättningar som möjligt. Alla måste t.ex. få den information som är av relevans för upphandlingen vid samma tillfälle.

Vidare anges i förarbetena (ovan angiven prop. och sida) följande om *proportionalitetsprincipen*. Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande enheten i en upphandling inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än som behövs och vad som får anses vara ändamålsenligt för upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas.

Av EG-domstolens (numer EU-domstolen) praxis rörande proportionalitetsprincipen framgår att en bedömning ska göras i tre steg. För det första ska en bedömning göras av om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra ska en bedömning göras av om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, så tillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. För det tredje ska en bedömning göras av om den negativa effekten som åtgärden får är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet. EG-domstolen har vidare i skilda sammanhang uttalat att reglerna ska tolkas i

”funktionella termer”, d.v.s. att det är den praktiska tillämpningen och åtgärdens effekter vid den enskilda upphandlingen som ska bedömas.

I EG-kommissionens tolkningsmeddelande om koncessioner enligt EG-rätten, EGT C 121, 2000-04-29, anför kommissionen att i valet mellan olika åtgärder ska en medlemsstat välja den som leder till minsta möjliga störningar för den ekonomiska verksamheten.

Det måste finnas ett rimligt förhållande mellan det eftersträvade målet och de vidtagna åtgärderna. Åtgärderna måste vara rimligen ägnade att åstadkomma det eftersträvade målet samtidigt som det men som drabbar den som påverkas av åtgärderna inte får vara oproportionerligt i förhållande till nyttan för den upphandlande enheten (se Hartley, T.C., *The Foundations of European Community Law*, femte upplagen, Oxford University Press, 2003, s. 152).

Utredningen

I förfrågningsunderlagets frågeformulär *Obligatoriska krav ambudsgivare* har upphandlande myndighet under punkten 1.3 med rubriken ”Stations-täckning: Bensin/Diesel/E85” angett följande.

”Då vår verksamhet täcker hela regionen är det viktigt med hög tillgänglighet av bensinstationer.

I denna bedömningen skall endast de stationer som har både diesel, bensin & etanol räknas.

För att vara kvalificerad för att få lämna anbud i denna upphandling skall stationer med samtliga TRE bränsle finnas i minst 25 av regionens 49 kommuner. Detta skall dessutom redovisas i fråga 1 och 2..”

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Frågan i målet är om det i förfrågningsunderlaget uppställda kravet på att den som lämnar anbud för att kvalificera sig till utvärdering ska kunna tillhandahålla samtliga de tre drivmedlen bensin, diesel och E85 (etanol) på stationer i minst 25 av regionens 49 kommuner strider mot de grundläggande EU-rättsliga principerna om proportionalitet och likabehandling utifrån de av Preem anförda grunderna.

I enlighet med EG-domstolens praxis ska bedömningen av om proportionalitetsprincipen åsidosatts genomföras i tre steg. För det första ska en bedömning göras av om det uppställda kravet är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. Syftet med det ifrågasatta skallkravet har av VGR angetts vara att uppnå en geografisk spridning av stationer som tillhandahåller samtliga tre efterfrågade drivmedel inom regionen. Ett krav på att leverantören ska ha sådana stationer i lite drygt hälften av regionens kommuner garanterar inte i sig en geografisk spridning av stationerna i hela regionen men i praktiken innebär kravet att en relativt stor geografisk spridning sannolikt uppnås. Åtgärdens effekter vid denna upphandling bör således i praktiken högst troligt innebära att en rimlig geografisk spridning inom regionen åstadkoms. Att det rent teoretiskt skulle kunna finnas en leverantör som inte erbjuder hög tillgänglighet i hela regionen men som ändå klarar skallkravet medför ingen annan bedömning. Därtill kommer att VGR, genom sitt önskemål att anta tre leverantörer, i än större grad tillförsäkrat sig om att få en geografisk spridning i hela regionen. Det uppställda kravet framstår således i praktiken som såväl lämpligt som effektivt för att uppnå det eftersträvade syftet och rimligen ägnat att åstadkomma det eftersträvade målet. Det ska därmed betraktas som en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet, varför villkoret klarar bedömningens första steg.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

Det andra steget i bedömningen utgörs av en prövning av om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet eller om det finns något mindre ingripande alternativ. Såsom mindre ingripande alternativ anger Preem att det i upphandlingen skulle kunna ställas upp ett krav på att stationer med etanol ska finnas tillgängliga i anslutning till eller inom en viss radie ifrån ett antal olika orter eller körsträckor, att upphandlingen skulle delas upp i mindre delar samt att det kunde getts möjlighet för leverantörerna att uppfylla kravet vid en senare tidpunkt än vid anbudets ingivande. Ett krav på tillgänglighet i anslutning till eller inom en viss radie från bestämda orter eller körsträckor framstår objektivt sett som mer ingripande än det som nu angivits i förfrågningsunderlaget, då det skulle innebära att stationerna måste vara placerade inom områden knutna till vissa angivna platser i regionen. Detta, i kombination med att ett sådant krav i praktiken ändå skulle innebära ett krav på ett visst antal stationer, gör snarare kravet mer ingripande, än tvärtom. En uppdelning av upphandlingen i mindre delar skulle medföra ökade administrativa kostnader och leda till merarbete för tankande personal beroende på att de kanske skulle tvingas hantera ett stort antal tankkort, varför en sådan uppdelning inte framstår som ändamålsenlig i förhållande till syftet med upphandlingen. Ett krav på att skallkravet ska vara uppfyllt redan vid tidpunkten för anbudets ingivande framstår som ändamålsenligt i förhållande till syftet med upphandlingen. Preem har i vart fall inte visat att detta tidskrav, jämfört med ett krav med en senare tidpunkt, som Preem inte har preciserat, medfört att Preem lidit eller kan komma att lida skada. Något mindre ingripande alternativ som ger den eftersträvade effekten avseende spridning av tillgängligheten av efterfrågade drivmedel i regionen synes inte föreligga. Åtgärden ska därmed betraktas som nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, varför villkoret klarar även bedömningens andra steg.

Det tredje steget omfattar en bedömning av om de negativa effekter som kravet får på det intresse som åtgärden inskränker är så stora att åtgärden är

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 12
1791-11 E

oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet. Åtgärden måste vara rimligen ägnad att åstadkomma det eftersträvade syftet samtidigt som det men som drabbar den som påverkas av åtgärden inte får vara oproportionerligt i förhållande till nyttan för den upphandlande enheten. De eventuella negativa effekterna av VGR:s villkor måste ställas mot VGR:s intresse och behov av en god tillgänglighet till efterfrågade drivmedel inom regionen. De negativa effekterna har inte visats så stora att kravet på tillhandahållande av samtliga tre efterfrågade drivmedel i lite drygt minst av regionens kommuner kan anses oproportionerligt eller överdrivet jämfört med det eftersträvade syftet att erhålla en hög tillgänglighet till drivmedlen för brukarna av VGR:s fordon inom regionen. Detta innebär att villkoret är godtagbart utifrån proportionalitetsprincipen eftersom det klarar även det tredje och sista steget i bedömningen.

Det uppställda villkoret kan sammanfattningsvis sägas ha ett naturligt samband med upphandlingen och stå i proportion till det behov, hög tillgänglighet på efterfrågade drivmedel i regionen, som ska täckas. Kravet är vidare ändamålsenligt för upphandlingen. Det har således inte visats strida mot proportionalitetsprincipen, varför grund för ingripande enligt LOU men hänsyn till denna princip saknas.

Preem anför slutligen att skallkravet strider mot principen om likabehandling. Likabehandlingsprincipen innebär att samtliga leverantörer ska behandlas lika och utan ovidkommande hänsyn. Alla leverantörer ska således ges så lika förutsättningar som möjligt. Enbart att samtliga anbudslämnare inte uppfyller ett skallkrav om stationer i ett visst minsta antal av regionens kommuner innebär inte att kravet om närvaro i ett visst antal av regionens kommuner i sig är diskriminerande eller att det strider mot likabehandlingsprincipen. Kravet är detsamma för samtliga leverantörer och framstår utifrån av Preem åberopade grunder varken som diskriminerande mot någon leverantör eller i strid med principen om likabehandling.

oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet. Åtgärden måste vara rimligen ägnad att åstadkomma det eftersträvade syftet samtidigt som det men som drabbar den som påverkas av åtgärden inte får vara oproportionerligt i förhållande till nyttan för den upphandlande enheten. De eventuella negativa effekterna av VGR:s villkor måste ställas mot VGR:s intresse och behov av en god tillgänglighet till efterfrågade drivmedel inom regionen. De negativa effekterna har inte visats så stora att kravet på tillhandahållande av samtliga tre efterfrågade drivmedel i lite drygt minst hälften av regionens kommuner kan anses oproportionerligt eller överdrivet jämfört med det eftersträvade syftet att erhålla en hög tillgänglighet till drivmedlen för brukarna av VGR:s fordon inom regionen. Detta innebär att villkoret är godtagbart utifrån proportionalitetsprincipen eftersom det klarar även det tredje och sista steget i bedömningen.

Det uppställda villkoret kan sammanfattningsvis sägas ha ett naturligt samband med upphandlingen och stå i proportion till det behov, hög tillgänglighet på efterfrågade drivmedel i regionen, som ska täckas. Kravet är vidare ändamålsenligt för upphandlingen. Det har således inte visats strida mot proportionalitetsprincipen, varför grund för ingripande enligt LOU med hänsyn till denna princip saknas.

Preem anför slutligen att skullkravet strider mot principen om likabehandling. Likabehandlingsprincipen innebär att samtliga leverantörer ska behandlas lika och utan ovidkommande hänsyn. Alla leverantörer ska således ges så lika förutsättningar som möjligt. Enbart att samtliga anbudslämnare inte uppfyller ett skullkrav om stationer i ett visst minsta antal av regionens kommuner innebär inte att kravet om närvaro i ett visst antal av regionens kommuner i sig är diskriminerande eller att det strider mot likabehandlingsprincipen. Kravet är detsamma för samtliga leverantörer och framstår utifrån av Preem åberopade grunder varken som diskriminerande mot någon leverantör eller i strid med principen om likabehandling.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 13
1791-11 E

Sammanfattningsvis innebär det som Preem anför och har visat inte att förutsättningar finns för att besluta om ett ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109 LOU)

Urban Karlsson

Rådman

Föredragande i målet har varit föredraganden Johanna Borg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU